

Pol da Galesia Amın do Papia Mandagıt

But piso gen

Mibiltok Juda amın dagın Yesu yolgwit. Mani Yesu da yabekbi Pol yabekban kij Amin Nwaknjwari Kabi dukwan dukwan egipgwit uñudon agek Gen Bin Tagisi yoyiñ teñteñagıt. Añakwan miñat aminyo morapmi da Yesu dakon amın kabikon abin sañbewit. Añakwa jigi kinda noman tagit. Uñun miñat aminyo kalip Juda amın da Moses dakon gen teban yolgwit uñuden dima yolgwit. Yesu yolyol amın daganek Moses dakon gen teban guramık kimori bo dima?

Amin diwari da uñun amın Juda amın dakon anpak yolek giptim tınni mandanek ae Moses dakon gen teban yol kimotni do pi awit. Mani Pol da dımasi do yagıt. Añek yan yagıt, Nin Yesu Kristo nandañ gadan imiñek uñun kosit kalonjon dagın Piñkop da dabilon amın kilegi dagomanj, añek egip egip kalugi abiðomanj.

Juda amın uñuden di Galesia Provinskon kiwit unjun da pañmuwukbi Moses dakon gen teban yol kimotni do pi ak do awit. Pol da uñun awit dakon geni nandanek Galesia pañmuwukbi dakon nandañ gadatni gat ae anpakni gat pañmiliç ak do añek papia on mandagıt.

Mibiltok Pol da iyı do Piñkop da iyı yabekbi pi ìmgut uñun do yosok. (Gagi 1.1 do koki.) Uñun iyı dakon galaktok bo amın kinda dakon galaktok yolek pi uñun dima asak. Piñkop da Amin

Ƞwakŋwari Kabikon Gen Bin Tagisi yaŋ teñteñosak do yaŋ imgut. Don Pol da yaŋ yosok, “Amin Yesu Kristo nandaŋ gadaŋ iman uŋun dagin Piŋkop da dabilon amin kilegi.” Papia on dakon mibi gen uŋun yaŋ: Kristo da pulugaŋ nipmaŋdak bisapmon, Telagi Wup da nin pawilakwan amin do aŋpak kilegi aŋ yomamanj.

*Piŋkop da iyi Polyabekbi pi asak do manjigit
(Kilapmi 1.1–2.14)*

¹ Nak yabekbi Pol da papia on mandisat. Yabekbi pi aben do amin da dima yabekgwit, bo amin da dima manjiŋ nepgwit. Yesu Kristo gat ae Piŋkop Datni kimoron naŋ aban pıdagıt uŋun da nak yabekgimal. ² Nak gat ae paŋmuwukbi notno nak gat ekwamanj nin da Yesu nandaŋ gadaŋ iman amin morap Galesia provinskon ekwaŋ ji do gildat tagi yaŋ dayamaŋ.

³ Piŋkop Datnin ae Amin Tagi Yesu Kristo dakon nandaŋ yawot gat ae but yawotni gat jikon tosat.

⁴ Kristo da Piŋkop Datnin dakon galaktok yolek yokwinin wiririt do egip egipni parekgit. Abisok aŋpak yokwisi on miktımon tosok nin uŋun kagawan banj timit do aŋek yaŋ agit. ⁵ Piŋkop dakon man madepni dagok dagogi mini taŋ aŋaŋ kısak teban. Uŋun asi.

Gen Bin Tagisi uŋun kaloji kindagin

⁶ Ji da aŋpak aŋ uŋun do butnokon da nırıp sonjek ȏwakŋwari nandisat. Piŋkop da Kristo dakon nandaŋ yawotni do aŋek ji yaŋ damgut, mani ji tepmisi yipmanj degek gen bin ȏwakŋwari kinda

yolgañ. ⁷ Gen bin tagisi ḥwakijwari kinda dimasi tosok. Amin diwarı da ji dakon nandak nandak pañdunggam anjek Kristo dakon Gen Bin Tagisi kulañik anjek aňtasik aŋ. ⁸ Mani nin nin, bo ae anjelo kinda Kwen Kokupsi da piŋ, Gen Bin Tagisi kinda nin da yan teñteñaj damgumanj uñudeñsi díma yan teñteñosak kaŋ, uñun amin Tipdom do amin asak. ⁹ Kalip kili dayigimaj gen uñun baŋgin ae dayisat: amin kinda da Gen Bin Tagisi kinda nin da dayino abidawit uñudensi díma yan teñteñosak kaŋ, uñun amin Tipdom do amin asak.

¹⁰ Ji niaŋ nandaŋ? Amin da nak tagisi yan nandaŋ namni yaŋon da gen on yosot? Uñun díma. Piŋkop da nak amin tagisi yan nandaŋ namjak yaŋon da yosot. Amin da kísik kísik ani yaŋon da yokeŋ kaŋ, nak Kristo dakon oman monji díma.

Polyabekbi man abidagit dakon gen

¹¹ Not kabí, yaŋsi nandani. Gen Bin Tagisi kalip yan teñteñaj damgum uñun aminon da díma no-man tagit. ¹² Amin kinda da díma namgut, ae amin da díma nayiŋ dekgwit. Yesu Kristo da iyı noliŋban kagim.

¹³ Nak da kalip Juda amin da anjpak aŋ ae nandaŋ gadat aŋ uñun yol kímagek egipgum dakon geni ji kili nandawit. Nak Piŋkop dakon pañmuwukbi morap pañupbal abo minisi ani do pi tebaisi agim. ¹⁴ Nak Juda amin dakon anjpak yolek nak gat nani morapmí yapgum. Babikno dakon anjpak yol kímot do pi tebaisi agim.

¹⁵ Mani nak meŋ da díma aňalanakwan Piŋkop da

nak kili manjigit. Anejk nandaŋ yawotni do anejk iyı dakon amin egipben do yan namgut. ¹⁶ Ae bisap si yipguron nak da Amin Nwakŋwari Kabikon Monji do yan teŋteŋok aben do Monji noligit. Uŋun bisapmon nak uŋun dakon mibili nandak do amin dī dima yoyigim. ¹⁷ Nak yabekbi kabī mibiltok no-man tawit uŋun pindat do Jerusalem dima kigim. Dima, nak uŋudon g̃in Arebia mikt̃imon kigim. Ae don Damaskus kokupmon tobil kigim.

¹⁸ Uŋudon egek bīlak kapbi mudaŋakwan Pita kaŋ nandaŋyo ak do Jerusalem kiko uŋun gat gildat 15 yan egipgumak. ¹⁹ Uŋudon yabekbi diwari dima pindakgim. Jems, Amin Tagi dakon padige, uŋun kalon naŋgin kagim. ²⁰ Piŋkop da dabilon asisi dayisat. Gen mandisat uŋun top dima.

²¹ Ae don Siria ae Silisia provinskon agipgum. ²² Uŋun bisapmon Kristo dakon paŋmuwukbi morap Judia mikt̃imon egipgwit uŋun da nak dima nandaŋ namgwit. ²³ Isal gen binogin nandawit: “Kalip nin yo yokwisi aŋnim do agit amin abisok nandaŋ gadat aŋupbal ak do agit uŋun dakon yan teŋteŋok asak.” ²⁴ Piŋkop da nagon pi agit uŋun dakon geni nandaŋek mani aŋkisiwit.

2

Yabekbi diwari Pol gat but kalon awit

¹ Bīlak 14 mudaŋakwa aeno Jerusalem wigigim. Uŋun bisapmon Banabas gat kisi wigigimak. Ae Taitus kisi abidoko wigigiman. ² Piŋkop da iyı nak uŋudon kikenjosi noligit. Jerusalem egipgum bisapmon Gen Bin Tagisi Amin Nwakŋwari

Kabikon yaŋ teŋteŋok asat uŋjun dakon mibili do paŋmuwukbi dakon kila amin iyi baŋgin yoyigim. Nido, pi agim da asat uŋjun amin da kaŋba bami mini asak yaŋ do pasol pasol agim. ³ Taitus nak gat kisi egipgumak. Taitus uŋjun Grik amin kinda, mani giptimni mandanej do dima yawit. ⁴ Paŋmuwukbi toptopmi di muwut muwutninon paŋabiŋ kabokon da pindak nandaŋyo ak do yikgwit. Yesu Kristo da nin kili pulugaŋ nipgut, mani uŋjun amin da nin gen teban dakon oman monji ae egipneŋ do nandaŋek yikgwit. ⁵ Mani geni dimasi nandaŋ yomgumanj. Gen Bin Tagisi uŋjun kulabik dima aŋek jikon toktogisi tosak do nandagimanj.

⁶ Paŋmuwukbi dakon kila amin egipgwit uŋjun asi mani toŋ bo mani mini nak da nandabo yo madep dima asak. Piŋkop da kokwin bamisi asak. Gen Bin Tagisi yagim uŋjun kulabik ak do dima nandawit. ⁷ Dimesi. Piŋkop da Juda aminon Gen Bin Tagisi yaŋ teŋteŋok pi Pita do imgut, yaŋ gin nak da Amin Nwakŋwari Kabikon Gen Bin Tagisi yaŋ teŋteŋok pi namgut yaŋ nandaŋ namgwit. ⁸ Asi, Piŋkop da Pita do tapmim iban Juda aminon yabekbi pi asak, yaŋ gin nak do tapmim nabani Amin Nwakŋwari Kabikon yabekbi pi asat. ⁹ Amin da Jems, Pita ae Jon uŋjun paŋmuwukbi dakon kila amin yaŋ pindakgwit. Uŋjun kila amin da Piŋkop da nandaŋ yawotni do aŋek pi uŋjun namgut uŋjun nandaŋek Banabas gat nit dakon kisit iligek notninsi yaŋon da nit timikgwit. Aŋek nit Amin Nwakŋwari Kabikon pi aŋapdo uŋjun da

Juda amin nandan̄ gadat d̄ima abi kabikon pi ani do but kalon̄ aḡimañ. ¹⁰ Yo kalon̄i k̄indaḡin anden̄ do niȳiwit. Nit yoni mini amin uñun do nandan̄ yomiñek pañpulugondeñ do niȳiwit. Uñun dakon pi ak do tagisi nandaḡim.

Pol da Pita gulusuñ agit do iyiḡit

¹¹ Mani don, Pita Antiok kokupmon apgut bisapmon nak da pañmuwukbi da dabilon tebai iyiḡim, nido gulusuñ madepsi agit.

¹² Kalip Pita Amin Nwak̄jwari Kab̄i nandan̄ gadat awit uñun gat jap kalon̄i nañ nañ awit. Mani don Jems da Juda amin di yabekban Antiok k̄iwit. Uñun amin yan̄ nandawit, nin Yesu nandan̄ imiñek giptimninyo k̄isi mandaneñ kañ, Piñkop da kañban kilek tosak. Do abin̄ altawit bisapmon Pita uñun Juda amin da yokwi nandan̄ namni yan̄ do pasalek Amin Nwak̄jwari Kab̄i yopmañ degek uñun gat gadat gadat d̄ima awit. ¹³ Juda amin d̄iwarı Pita da jamba but añpak agit uñun yolba k̄isi da awit. Ae Banabas k̄isi yolek gulusuñ agit.

¹⁴ Gen Bin Tagisi dakon gen bam̄i kilegi d̄ima yolba pindagek uñun amin kab̄i da dabilon Pita yan̄ iyiḡim, “Gak Juda amin kinda, mani Juda amin dakon añpak yopmañek Amin Nwak̄jwari Kab̄i dakon añpak asal. Mibili nido Amin Nwak̄jwari Kab̄i nandan̄ gadat awit uñun da Juda amin dakon añpak yol k̄imotnidosi nandisal?”

**Amin Yesu Kristo nandan̄ gadan̄
imaj uñun dagin Piñkop da dabilon
amin kilegi**

(Kilapmi 2.15–4.31)

Yesu nandañ gadañ imjak amìn uñun amìn kilegi

¹⁵ Nin Juda amìn kabikon da altagimanj. Amìn Nwakjwari Kabı yokwi pakpak kabikon da dıma altagimanj. ¹⁶ Mani nin nandamañ, amìn Moses dakon gen teban yolakwa Piñkop da uñun do aŋek amìn kilegi yan dıma yoyısak. Amìn Yesu Kristo nandañ gadañ iminiek kilek tonj. Ninyo kisi Yesu Kristo nandañ gadañ imgumanj, nido nin nandamañ uñun kosiron dagın Piñkop da amìn kilegi yan niyısak. Nido gen teban yolapno amìn kilegi yan arıpni dıma niyısak.

¹⁷ Nin Kristo nandañ gadañ iminiek Piñkop da dabilon amìn kilegi agimanj. Ae nin Juda amìn dakon gen teban dıma yolgamanj, do Juda amìn da nandañ, nin Amìn Nwakjwari Kabı da arıp yokwi pakpak gın yan nandañ nimañ. Aŋek Kristo da yokwi aneñ do nandısañ yan nandañ. Mani uñun dimasisi! ¹⁸ Nak kalip Moses dakon gen teban yol kimagek Piñkop da dabilon man kilegi pak do pi madep agım da don Yesu nandañ iminiek uñun nandak nandak wagıl yipgum. Do uñun nandak nandak aeno abıdokenj kañ, nak yokwi pakpak amìn kinda. ¹⁹ Mani gen teban da nak kimoron nepgut, do abisok egip egipno Piñkopmon tosok. Nak Kristo gat kisi tilak kindapmon kimakgimak. ²⁰ Nak naga egip egipni tonj dıma egisat, Kristo nak da buron egisak. On miktımon egip egip asat uñun Piñkop dakon Monji nandañ gadañ iminiek egisat. Uñun da nak do but dasi galak taŋ namiñek egip egipni nak anj pulugok do parekgit. ²¹ Nak Piñkop

dakon nandaŋ yawotni yipbo yo isali dima asak. Gen teban yolek amin kilegi tagi anej kaŋ, Kristo isal dogin kimakgit.

3

Gen teban yolyol dakon kosit ae nandaŋ gadat dakon kosit

¹Galesia amin ji nandaŋ kokwinji tagi dima! Nin da Yesu Kristo kili doligimanj. Uŋjun disi dabil da yanj kaŋakwa t̄lak kindapmon akgit. Namin da nandak nandakji paŋupbal ak? ²Nak yo kalonj̄ kinda dogin dayikdisat: Ni kosiron da Telagi Wup abidawit? Gen teban yolyol kosiron da, bo Gen Bin Tagisi nandaŋek nandaŋ gadat anek uŋudon da abidawit? ³Ji waḡl̄si nandaŋ kokwinji tagi dima, ma? Ji Telagi Wup da tapm̄imon da egip egip kalugi wasawit da abisok disi da tapm̄imon da wasip akdaŋ, ma? ⁴Ji kalip Yesu yolek jigi noman tanj daba jigi isal dogin pawit, ma? Nak da isal dogin pawit yanj dima nandisat. ⁵Piŋkop da Telagi Wup damiŋek wasok tapm̄imi toŋ ji da bikbigon asak, mibili nido yanj asak? Ji da gen teban yolakwa, uŋun do? Bo, Gen Bin Tagisi nandaŋek nandaŋ gadat anjakwa, uŋun do asak?

⁶Piŋkop da papiakon gen yanj tosok:
“Abraham Piŋkop nandaŋ gadaŋ imgut, do Piŋkop da amin kilegi yanj iyigit.”

⁷Do ji yanjsi nandani, amin Gen Bin Tagisi do nandaŋ gadaŋ uŋun Abraham dakon gwaknisi.
⁸Kalipsigwan Piŋkop da yanjsi nandagit, don Amiŋ Nwakŋwari Kab̄i da nandaŋ gadat anjakwa amin

kilegi yan yoyiken. Piňkop yañsi nandañek uñun yo díma noman tanjakwa kalipsigwan Abraham Gen Bin Tagisi do yan teñteñok añ imgut. Piňkop gen papia da uñun do yan yosok:

“Gak obakon gin Piňkop da miňat amín morap miktimi miktimi ekwanj yo tagisi añ yomdisak.”

⁹ Abraham nandañ gadat aban Piňkop da yo tagisi añ imgut. Yañgin Piňkop da miňat amín morap nandañ gadat ani uñun yo tagisi añ yomdisak.

¹⁰ Mani Piňkop da miňat amín morap gen teban yolek Piňkop da dabilon nin amín kilegi tagi anen yan nandañ uñun jobit yomdisak. Nido, Piňkop gen papiakon gen yan tosok:

“Amín kinda gen teban papiakon gen teban morap toñ uñun díma guramitjak kañ, Piňkop da uñun amín jobit imdisak.”

¹¹ Piňkop da papiakon gen yan tosok:

“Amín nandañ gadat ani, uñun Piňkop da amín kilegi yan yoyinakwan egipdañ.”

Gen uñun da yañsi nolisak, gen teban yolapno Piňkop da amín kilegi yan niyisak dakon kosit kinda díma tosok. ¹² Gen teban yolyol uñun nandañ gadat dakon yo díma. Uñun iyi kinda. Nido Piňkop gen papiakon gen yan tosok:

“Amín kinda gen teban morap kisi guramikdak uñun egip egip abidosak.”

¹³ Gen teban da yan yosok, amín morap nin kisi gen tebanon gen morap toñ uñun tagi díma guramikgamañ, do jobit paneñ. Mani nin pañpulugok

do Kristo da iyi jobit pañek nin yokwikon banj timikgit. Piñkop gen papia da yanj yosok:
“Amin morap tilak kindapmon wukwanj uñun jobiri tonj amin.”

¹⁴ Kalip Piñkop da Abraham do gisam imgut uñun Amín Nwaknjwari Kabi da Yesu Kristo da pi uñun agit do aniek uñun gisam kili abidañ. Do nin kisi morap Yesu do nandañ gadat aniek kalip Piñkop da yanj teban tok agit da arípmón Telagi Wup abidoneñ.

Piñkop dakon gen teban da Piñkop dakon yanj teban tokni kulabik arípmi díma asak

¹⁵ Not kabí, nak abisok amín nin da anpagon da tilak kinda abenj. Amín kinda da yanj dagok gen kinda mandisak kañ, amín di da gen di arípmi díma sanbegi. Bo amín kinda da yanj dagok gen uñun díma yolyoli yanj arípmi díma yosak.
¹⁶ Kalipsigwan Piñkop da yo tagi don noman toni do yagit. Yanj teban tok uñun Piñkop da Abraham gat monji gat do anj yomgut. Piñkop gen papia da “gak dakon gwakgo do” yanj díma yosok. Monji morapmi do díma yosok. Kalonjí kinda dogin yanek yanj yosok:

“Gak dakon monji do.”

Uñun Monji uñun Kristo. ¹⁷ Nak yanjon da yosot. Mibiltok Piñkop Abraham gat sanbek sanbek agimal. Anjakwan bílak 430 yanj mudanjakwa Moses dakon gen teban donsi noman tagit. Gen teban uñun da Piñkop da sanbek sanbek agit uñun kulabik arípmi díma asak. Uñun da kalip Piñkop da yanj teban tok agit arípmi díma aban pasiljak. ¹⁸ Piñkop

da yo nim do manjigit uñun abidok do gen teban yol kímotneñ kañ, yan teban tok agit do añek díma abídomanj. Mani nin nandamanj, Piñkop da uñun yo morap Abraham do ïm do kili yan teban tagit.

¹⁹ Yan kañ, gen teban nido tosok? Uñun yan: Piñkop da yokwi dakon mibili altañ tenjetenosak do nandagit. Do yan teban tok da kwenon gen tebanyo kisi nimgut. Gen teban sigin tañakwan wigí monji uñun altagit. Uñun kalip Piñkop da yo ïm do yan teban tok agit. Piñkop da gen teban uñun añelo do yoban uñun da binap amín Moses do yan tenjetenaj ìmgwit. Yan aba binap amín uñun da nin do nimgut. ²⁰ Mani amín kinda da iyi pi kinda ak do nandisak kañ, pi uñun binap amín kinda do aripmi díma iban. Piñkop uñun kalonjí gin, ae uñun kalonj dagin Abraham do yan teban tok añ ìmgut.

Gen teban da kílanin añek Kristokon pañkisak

²¹ Gen teban uñun yan teban tok gen Piñkop da kalip yagít dakon uwalni? Uñun dímasi. Piñkop da gen teban nimiñek uñun da egip egip damjak yan yagít tam, gen teban yolyol kosiron da nin miñat amínyo kilegi anom. ²² Mani Piñkop gen papia da yosok, “Yokwi da miñat amín morap kisi dam tebanon yopgut,” do Yesu Kristo nandañ gadañ imni amín uñun Piñkop da kalip yan teban tok agit yo uñun tagi abidoni.

²³ Nandañ gadat dakon bisap díma altañakwan, gen teban da nin dam tebanon nipban egipgumarj. Dam tebanon sigin egapno wigí nandañ gadat dakon bisap uñun altañ kili noman tagit. ²⁴ Gen

teban uñun kila aminin da yan egek nin Kristokon pañkisan. Pañkwan nandan gadat aŋapno Piñkop da miŋat aminyo kilegi yan niyisak. ²⁵ Abisok nandan gadat dakon bisap kili noman tak, do gen teban da kila aminin egakwan dima ekwamanj.

Nandan gadat aŋek Piñkop dakon gwaknisi ekwamanj

²⁶ Ji kisisi Yesu Kristo nandan gadaŋ iŋinjek Piñkop dakon gwakni dagawit. ²⁷ Miŋat amin morap telagi pakbi sonék Kristokon gadawit, ji Kristo iŋmal naŋ yan pawit. ²⁸ Kristo da amin kabikon Juda amin bo Grik amin mīni, ae oman monji bo ae isal ekwaŋ amin mīni, ae miŋat bo ae wili mīni. Abisok Yesu Kristo obakon ji wagil kalonigin. ²⁹ Ji Kristo dakon amin kabí ekwaŋ kaŋ, ji Abraham dakon gwakni. Ae kalip Piñkop da Abraham dakon amin kabí do yo yom do yan teban tok agit uñun ji dakon.

4

Kristo da pi agit do nin Piñkop dakon gwakni agimanj

¹ Nak dakon gen uñun yan: monji kında egisak kaŋ, don uñun monji da datni dakon yo morap timitjak. Uñun yo morap monji dakon da toŋ yan asak, mani monjisok egisak bisapmon uñun dat dakon oman monji da aripmon egisak. ² Uñun kila amin ae mibiltok amin da yonjamgwan egakwan wigi dat da bisap yipguron wigisak. ³ Ninyo kisi yan gin, gen bamí dima nandanek egipgumanj

3:26: Jn 1.12 **3:27:** Ro 6.3 **3:28:** Ro 10.12 **3:29:** Ro 4.13

4:3: Kol 2.20

bisapmon on miktim dakon gen teban ae anpakni uñun dakon oman monji egipgumañ. ⁴ Mani Piñkop da bisap yipguron Monji yabekban pigit. Minat da analanban gen teban da yonjamgwan egipgut. ⁵ Nin gen teban da yonjamgwan egapno yokwikon banj yumañ nippot. Anjek yanj aban Piñkop dakon gwakni agimanj.

⁶ Ji abisok Piñkop dakon gwakni ekwanj, do Piñkop da Monji dakon Wupni yabekban nin da buron kili pigigit. Anjakwan Wup da pañtagap aban Piñkop do “Aba, Dat” yanj yanj tiñomañ.

⁷ Yanj do anjek gak oman monji dima egisal. Gak Piñkop da aban monji dagagil. Ae gak monji egisal, do yoni tagisi uñun timitdisal.

Pol da Galesia amin do nandaba kik agit

⁸ Ji kalip Piñkop dima nandañ imgwit bisapmon yo piñkop dima uñun dakon oman monji egipgwit.

⁹ Mani abisok Piñkop kili nandañ imenj. Bo yanji yokeñ kanj tagi, Piñkop da ji kili nandañ damgut. Do ji nido ae tobil kinjek wup yokwi tapmimi minisi yo isali uñuden uñun dakon oman monji egip do nandañ? ¹⁰ Ji bisapmi bisapmi bisap madep gat, ae kanek kalugi dakon bisap madep gat, ae bilak kalugi dakon gawat gawat bisap madep uñun yol kimotdosi nandañ. ¹¹ Pi jikon agim uñun isali asak yanj do ji dakon anpak do nandañ si pasoldot.

¹² Not kabi, ji Juda amin dakon gen teban yipmañek nak yombemsi dagoni do tebai dayisat. Nak naga gen teban yipmañek ji yombemsi agim. Yanj anjapbo ji da gulusun kinda dima añ namgwit.

13 Disi nandaŋ, sot kinda da abidaŋban nak wasok wasoksi abiŋ jikon Gen Bin Tagisi yan tenṭeŋagim.
14 Sotno da jigi madepsi damgut, mani ji manji dīma namgwit, ae nak gat egip do dīma kurak tawit. Nak Piŋkop dakon aŋelo kinda naŋ yan abidawit, bo ae Yesu Kristo iyı naŋ yan abidawit.
15 Uŋun bisapmon ji nak do kisik kisik aŋek tagisi nandaŋ namgwit. Mani abisok uŋun kisik kisikji dukon tosok? Nak asisi yosot, uŋun bisapmon nak aŋpulugok do madepsi galak tawit. Ae dabilji tagi pilikbam tam, pilik nak do nabam. **16** Nianj? Nak gen bami dayiŋek uwalji dagagim, ma?

17 Nandani, amin ji paŋgalak ak do pi aŋ, uŋun ji paŋpulugoni dakon nandak nandakni mīni. Uŋun ji da nin nipmaŋ degek uŋun yolni yan do pi aŋ.
18 Nin amin do aŋpak yo tagisi aŋyom do nandak nandak tebai aneŋ kaŋ, uŋun tagisi. Bisapmi bisapmi uŋun aŋpak ani, ae nak da egipbeni bisapmon giŋ dīma ani. **19** Gwaknoni, miŋat da monji altok do aŋakwa tepmi paŋ, uŋudeŋ tepmi aeno pasat. Nido, ji Kristo yombemsi ani do nandisat. **20** Nak abisok ji gat dīma ekwamaŋ. Nak ji gat kisi ekwamaŋ tam, gen tagisok di tagi dayikom. Nak ji do nandaba kik asat. Nianjona da ji paŋpulugoken uŋun dīma nandisat.

Aga gat Sara gat dakon tilak gen

21 Gen teban da yonjamgwan egip do nandaŋ amin, ji abisok nak nayini. Gen teban da nianj yosok? **22** Piŋkop gen papia da yan yosok, Abraham uŋun monji bamori. Omanı do egipgut miŋat Aga da kinda aŋalagit. Ae miŋatsini ısal egipgut da kinda

aŋalagit. ²³ Uŋjun oman miŋat dakon monji uŋjun amin da monji paŋalaŋ kosiron da altagit. Mani miŋatsini isal egipgut dakon monji uŋjun, Piŋkop da yan teban tok aŋakwan altagit. ²⁴ Uŋjun gengwan tilak gen kinda tosok. Miŋat bamot uŋjun saŋbek saŋbek bamori dakon tilak asak. Aga uŋjun Sinai Kabapmon saŋbek saŋbek dakon tilak asak. Aŋakwan monjini da gen teban dakon oman monji dagoŋ. ²⁵ Aga uŋjun Sinai Kabap dakon tilak asak. Uŋjun kabap miktim Arebia dakon. Ae Jerusalem abisok tosok uŋjun dakon tilak kisi asak. Jerusalem uŋjun gwakni gat gen teban dakon oman monji ekwaŋ. ²⁶ Mani Jerusalem kinda Kwen Kokup tosok uŋodon oman amin miŋi. Uŋjun kokup uŋjun nin dakon meŋnin. ²⁷ Piŋkop gen papia da yan yosok:

“Miŋat gak bupmikon egek monji dima paŋalasal, gak kisik kisik aki.

Miŋat gak monji paŋalak do tepmi dima nandagil, gak but galak nandajek yan tidoki.

Nido, miŋat eni ton dakon gwakni yapmaŋek gwakgo morapmisi akdaŋ.”

²⁸ Not kabi, ji Aisak yombem. Piŋkop dakon yan tebantogon ji gwaknisi awit. ²⁹ Monji uŋjun amin da monji paŋalaŋ kosiron da altagit, uŋjun da Telagi Wup da tapmimon da altagit uŋjun da yo yokwisi aŋ yomgwit. Abisok kisi aŋpak yan gin tosok. ³⁰ Mani Piŋkop genon ni gen tosok? Gen yan tosok:

4:23: Ro 9.7-9 **4:26:** Ibr 12.22; PA 21.2,10 **4:27:** Ais 54.1

4:28: WW 15.4-5; Ro 9.7 **4:29:** WW 21.9-10; Jn 8.35

“Oman miñat uñun gat monji gat yolni.

Nido oman miñat dakon monji uñun da dat gat ae miñatsini dakon monji gat dakon yo diwat díma tímítjak.”

Uñun Piñkop gen da yosok. ³¹ Not kabí, nin nandamañ, nin oman miñat dakon gwakni díma. Nin miñatsini isal egipgut dakon gwakni.

Kristo da nin pulugañ nipmañ^{dak} bisapmon, Telagi Wup da nin pawilban amin do anjpak tagisi anjyomamañ

(Kílapmi 5–6)

5

Nin pulugañbi da arípmónsi egípneñ

¹ Nin yokwi da napmon díma egípneñ do anjek, Kristo da nin pulugañ nipgut. Do ji tebai atni. Amin da gen teban dakon oman monji ae dagoni do dayinba kañ, geni díma nandani.

² Nak Pol da gen dayisat uñun pakyañsi nandani. Ji yum pindagakwa giptimji mandani kañ, Kristo dakon pi da ji kindasok arípmi díma pañpulugokdisak. Dímasi. ³ Ji morap yum pindagakwa amin da giptimji mandan̄ amin aeno yañsi dayin teñtenokdisat. Anjpak uñun ani kañ, gen teban morap kisi yol kímotdo. ⁴ Gen teban yolek uñun kosiron da Piñkop da amin kilegi yan niyisak yan nandañ amin, ji Kristo kili yípmañ dekgwit. Ji Piñkop dakon nandañ yawotni kili yípmañ dekgwit.

5 Telagi Wup da tapmimon Piñkop nandan̄ gadañ imiñek uñun da amīn kilegi yañ niyisak do jomjom amān. **6** Amīn kinda Yesu Kristokon egisak kañ, giptimni mandisak bo dīma mandisak uñun kisi yo isali. Mani amīn kinda nandan̄ gadat aŋek uñun da aŋtagap aban amīn do but dasi galak tañ yomisak uñun da yo bamisi.

7 Kalip ji Kristo dakon kosit nañ tagisi agipgwit. Mani namīn da kosit sopman̄ damik da gen bamikon sanbeñek dīma akwañ? **8** Nandak nandak abisok yolgañ, uñun Piñkopmon da dīma abisak. Piñkop da ji iyikon kini do yañ ilkdak. **9** Nandani, yis kalonjisok dī da aba bret morap kisi tagi paptoni. **10** Amīn Tagi da ji pañpulugañban nak dakon nandak nandak yolek nandak nandak ḥwakjwari dī dīma tīmitdañ yañsi nandan̄ gadasat. Namīn da ji dakon nandak nandak pañupbal asak, uñun dīma nandisat. Mani amīn uñun iyi dakon gulusuñni dakon kobogi yokwisi tīmitdisak.

11 Not kabī, asi nak amīn da giptim mandak mandak aŋkimotni do yañ teñteñok sigin asat kañ, nido nak yokwi sigin aŋ nam do pi aŋ? Amīn da giptim mandak aŋkimotni do yosot tam, tilak kīndap dakon gen da amīn sanbeñek nandak nandakni aripmi dīma aŋupbal abam. **12** Amin uñun nandak nandakji pañupbal aŋ, uñun giptimni mandañek ae yabi yo kisi wagil pañ mudoni do nandisat.

13 Asi not kabī, Piñkop da ji pulugañbi da egipni do yañ damgut. Mani, “nin pulugañbi da ekwamañ, do but kalip dakon aŋpak tagi aneŋ” yañ dīma nandani. Ji kalon kalon Piñkop dakon miňat

aminyo diwari dakon oman monji egek but dasi galak tanj yomin kimotni. ¹⁴ Gen teban morap kisi on gen teban kalongwan gin tosok:

“Gaga do but dasi nian galak tosol, uñudeñ gin amin do but dasi galak tanj yobi.”

¹⁵ Mani, ji butjap nandanek bikkikikon emat tosak kanj, yagosi. Ji kisi di pasilbam.

Telagi Wup dakon anpak ae but kalip dakon anpak

¹⁶ Nak yan dayisat: Ji yum kanakwa Telagi Wup da dayin pawilakwan egipni. Yan anि kanj, but kalip dakon galaktok aripmi dima yoldanj. ¹⁷ But kalip dakon galaktok da Telagi Wup abin yip do pi asak. Ae Telagi Wup dakon galaktok da but kalip abin yip do pi asak. Uñun bamot uwal uwal amal, do yo ak do nandan uñun aripmi dima ani. ¹⁸ Mani ji Telagi Wup da dayin pawiljak kanj, gen teban da dam tebanon dima ekwañ. ¹⁹ But kalip dakon anpak uñun disi nandanj. Anpak uñun yan: yumabi anpak mibili mibili, ²⁰ ae kokup kidat do gawat gawat, ae sot wamwam mibili mibili, ae nandaba yokwi tok, ae ukwayit, ae amin dakon yo do pindak galaktok, ae butjap, ae gaga dogin nandak nandak, ae pidok pidok, ²¹ ae tagisi ekwañ amin do nandaba yokwi tok nandak nandak, ae pakbi teban nanek but upbal anpak, ae kwen wigik anjek gen papmon da yan tidok anpak, ae anpak yokwi mibili mibili oden. Nak nawa gen kili dayigim, ae abisok uñun gen kalon bangin yosot: miñat amin morap anpak uñudeñ anj, uñun Piñkop da kila asak da kagagwan aripmi dima pigikdanj.

²² Mani Telagi Wup da pañtagap aban aŋpak tagisi aman uŋun yan: amin do but dasi galak tan yomyom aŋpak, ae kisik kisik, ae but yaworon da egip egip aŋpak, ae but yaworon da jigi pakpak, ae amin pañpuluganek aŋpak tagisi aŋ yomyom, ae bisapmi bisapmi kilegisi egip egip, ²³ ae yawori egip egip, ae nin do kila aŋek aŋpak kalipmi pabin yopmaŋek egip egip. Aŋpak uŋun dima ani dakon gen teban kinda dima tosok. ²⁴ Yesu Kristo dakon miŋat amini but kalipni gat, ae galaktokni gat ae wagat wagat aŋpak yokwini uŋun timik tilak kindapmon dapba kili kimak mudawit.

²⁵ Telagi Wup da egip egip nimisak, do mibiltok yiŋno uŋun da niyiŋ pawiljak. ²⁶ Nin dakon man dima pawigek, emat ani do amin diwari dakon but dima sugoneŋ. Ae tagisi ekwaŋ amin do nandaba yokwi tok nandak nandak dima anen.

6

Niaŋen jap yet kinda naŋ kwaokgi, bam i uŋuden naŋgin pakdisal

¹ Not kabì, jikon da kinda yokwi agit yan nandaŋ iman kaŋ, Telagi Wup yolgaŋ amin ji da uŋun amin aŋpak yawori aŋ iminjek aŋpakni aŋmilip ak do aŋpulugoni. Mani disi do kaŋ kimotni. Sunduk da pañkewalban ji yo kisi yokwi di abam. ² Ji amin diwari pañpuluganek jigini guramitni. Yan aŋek Kristo dakon gen teban tagisi guramitni. ³ Amiŋ kinda mani toŋ yan nandisak, mani uŋun mani mini kaŋ, uŋun amin iyi naŋ top aŋkewaldak. ⁴ Amiŋ

kalon kalon aŋpakni tagi bo yokwi yaŋ do kokwinik kimotni. Yaŋ asak amin, aŋpak iyı agit uŋjun do kisik kisik tagi asak. Aŋek iyı dakon aŋpak do nandajek amin diwari dakon aŋpak dima kokwinitjak.
5 Nido, amin morap kisi kalon kalon iyı aŋpak awit dakon jigi paŋpaŋ akdaŋ.

6 Piŋkop gen nandak nandak timikgaŋ amin, ji yo kabisi morap kokwinik yoyinjetji do diwari imni.

7 Ji disi ban paŋkiligeck Piŋkop aŋkewalneŋ yaŋ di nandabam. Ji da arıpmi dimasi. Ni jap yet naŋ kwaokgi uŋjun naŋgin pakdisal. **8** Amin kında iyı dakon but kalip dakon galaktok yoljak kaŋ, but kalip uŋjun dakon aŋpak da bami yokwisi tajek wagılsı yokwi tosak. Mani Telagi Wup dakon galaktok yoljak kaŋ, Telagi Wup da egip egip uŋjun amin do iban dagok dagogi mını tagisi egi wiġikdisak. **9** Do nin aŋpak tagisi ak do dima kurak toneŋ. Pi aŋek dima alek toneŋ kaŋ, jap bami pakpak bisapmon bami wagıl tagisi pakdamaŋ. **10** Do ni bisapmon amin morap paŋpulugoki dakon bikbık pisan gaban kaŋ paŋpulugoki. Ae nandaŋ gadat amin notji banſi pindagek paŋpulugonisi.

Pol da Yesu dakon tilak kindap do but galaksi nandagit

11 Gen on nak da naga mandisat. Kilda mibıl madepmon da gen mandisat uŋjun do koni.
12 Nandani. Giptim mandak do teban teban aŋ amin uŋjun amin diwari kon man madep pak do aŋek aŋ. Uŋjun pasalek yaŋ nandaŋ, “Amin diwari da nin Kristo dakon tilak kindap do nandaŋ gadamaŋ yaŋ nandaŋ nimni kaŋ, yo yokwi aŋ

nimdañ.” ¹³ Giptimni mandawit amin, uñun iyi gen teban díma yolgañ. Mani uñun amin man madep timit do aŋek giptimji mandak do dayañ. ¹⁴ Nak yo kinda bo amin kinda dakon man díma awigikeñ. Dímasi. Nak Amin Taginin Yesu Kristo dakon tilak kíndap naŋ gin awigisat. Kristo da tilak kíndapmon pi agit do aŋek koko on miktím dakon aŋpak yokwi morap uñun iñtañ mudagím, ae nak naga tilak kíndapmon kili kimakgím da on miktím dakon aŋpak yokwi morap sanbenek díma yoldat yan asak. ¹⁵ Abisok giptim mandabi bo díma mandabi uñun yo ísalí. Piñkop da nin aban miñat amínyo kalugi agimanj, uñun da yo bamisi asak. ¹⁶ Piñkop da miñat amin morap nandak nandak on abidanej yolgañ uñun bupmi nandan yomiñek butni paŋ yawot aban yawori toni. Uñun miñat amínyo uñun Piñkop dakon Israel amin kabísini.

¹⁷ Gen mibi dayíken uñun yan: amin kinda da jigi ae sanbenek dímasi namjak. Nak amin da nikgwit uñun dakon wuda gwalijkni giptimnokon tanjakwa uñun da aba nak Yesu dakon pi amínsi yan asak. ¹⁸ Not kabi, Amin Taginin Yesu Kristo dakon nandañ yawotni uñun ji kalon kalon dakon wup kisikon tosak. Uñun asi.

**PINKOP GEN
The New Testament and Psalms in the Yopno Language
of Papua New Guinea
Nupela Testamen na Buk Song long tokples Yopno long
Niugini**

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Yopno

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-01-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 9 Oct 2020

b683ce50-d820-5bfc-8471-d8ee080be106